

Nem érdekel az sem, hogy az évek óta költségvetésben előforduló pótdókat — melyek a mulasztás folytán felhajtatlannal maradtak és egyszerűen a város pénztárából fedeztettek s így a város folyton deficittel küzdött — most törölték. Ezek a pótdókat, habár egyesek filléreit igényelték volna is, annak idején s most is legalább némileg a város vagyoni ügyeire jótékony hatással lettek volna. Eldobtak méltánytalanul ezeket, megfosztották a város pénztárát jogos követelésétől s ezzel szemben a főképviselőnek rendőrség ruházatára vonatkozó czélszerű javaslatát — mely egyszer s mindenkorra 110 frt kiadási többletet okozott volna — takarékosági szempontból leszavazták. Utóbbi ügy tárgyalásánál történt, hogy Konec képviselő kéri a polgármestert a tárgyalást vezetni és ne vitatkozni. Erre a polgármester ferias, rendintasító szavait igazán jól esett hallanunk. Figyelmezteti a képviselő urat, hogy a polgármesternek igen is van joga annyiszor, a mennyiszer akar hozzá szólni az ügyekhez és felvilágosításával azt tisztázni. Tudomására hozza a képviselő urnak, hogy hasonló hangon való felszólalást sem egyik, sem másik képviselőtől nem tűr. Elkéintve ezen kis incidensről, a gyűlés rendben és gyorsan folyt le; nyugodt, békés hangulatban engedték a tisztviselők nagy részét nyári szabadságra vonulni. Szabadságát nyerték: Demeter Dénes tanácsos 5, Lakatos József pénztáros 6, Gálffy Endre főjegyző 6, László Albert aljegyző 6, Kassay Albert dr városi orvos 5, Felekly Pál alkaptány 6, Rapóthy Károly leveletáros 6 és Sándor Dénes városgazda 4 hetet.

A népnevelés apostolai.

Mottó: Csak előre!

Szekely katona-dalok.

Irt: Fülel Sz. Lajos.

VIII.

IX.

Kaszárnyában.

O b s i t.

A kaszárnya fedelére, Galamb szállott hófehérbe, Mintha babám lelke volna, S turbékolva hozzám szólna.

A Küküllő partja mellől, Hirt hozott a rózsám felől: Hogy rém vár s esztendőre Vigan meggyünk esküvőre!

Vármegyénk összes papjai és tanítói szives figyelmébe. A vármegyénkben letező összes művelődési körökről statisztikát ohajunk összeállítani. Tisztelettel felkérjük az összes lelkes és tanító urakat valláskülönbség nélkül, legyenek szivesek lapunk szerkesztőjével tudatni, hogy van-e olvasó-kör, dalos egylet v. kar, esetleg milyen című társaság van községükben? Kitüntetven azt is, hogy kik alapították, kezdeményezték és jelenleg kik állanak az élükön a társaságoknak? (Elnök, alelnök, titkár v. jegyző, pénztáros, karvezető stb.) Ezen értesítéseket legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ikéig kerjük hozzánk beküldeni.

Utóhangok egy közgyűlésről.

A mint ünnepi számunkban jeleztük volt, a Dávid Ferenc-egylet udvarhelykői fiokja Urnapján, június 1-én tartotta meg Derzsenben a tavaszi közgyűlést terjedelmes tárgysorozattal.

Lefolyásáról ezeket írja kiküldött tudósítók:

Szerkesztő ur! Nagyon köszönöm, hogy a Derzse menetelre felbízottat. Reményem felett meg vagyok elégedve. Azt gondoltam, hogy ez is olyan lesz, hogy néhány pap-féle ember ott találkozára összejöj, ebédelnek egyet, kiphárgásztöntözik magukat, eldicserik egymást a nép előtt vagy külön zárkozva s azzal hazamennek és megteszik a jelentést, hogy ők mindent jól elvégeztek, mert a legtöbb efféle gyűlés ilyen meneti, a mennyiben

* E sok kérdést felelő, érdekes formájú tudósítás tárgyhalmaz miatt késett.

1881. október 6. A piramis többi oldalaira pedig a 13 vértanu neve van bevéve.

Könyektől telt szemekkel, a meghatottságtól remegő szívvel veste be csapatunknak minden tagja lelkének legmélyébe a tizenhárom nevet s szakított mindenki egy-egy virágot a szentelt hantokról, hogy eltehesse örök emlékül. A vesztőhelyről egyenesen az aradi várba mentünk, megtekinteni a szomorú siratombházat is, megtekinteni Kiss Ernő és 3 társának a vármögötti meg szomorúbb főbélvetési helyét. Hogy kegyeletünknek kifejezését s adhassunk, a Szabadságtörvény felajánlott emléket megkoszorúztuk s elnekeztük a Hymnuszt, mely után Lazar József a szekelyi tanácsos nevében igen szépen kidolgozott tiszteletmondót, utána meg Szász Ferenc szavalt nagy hatással Minke Belának „Az aradi vértanúk” című gyönyörű költeményét, miközben a ter körüli ablakok, valamint a szabadságszobor környéke is nagyszámú közönséggel telt meg. A Szózat utolsó akkordjának elhangzása után kedves tanítótársaink — kik Aradon mindent nemcsak megmutattak, de egész világosan meg is magyaráztak — felvezettek az ereklye-muzeumba is, hogy színről-színre megláthassuk azon emléktárgyakat, melyek a szabadságharcokhoz fűződnek s a melyek oly rövid időn igen nagy mennyiségben gyűjtettek ide össze.

11 órakor meg az Arad sz. kir. város által a Központi-szálloda terrasán a mi tiszteletünkre rendezett ebédhez ültünk, hol Mihly József iskolafelügyelő felkösztötte a szekelyeket, mire Szász Ferenc és Lazar József válaszoltak, megköszönve azon utólrhetetlen vendégszeretetet, melyben a szekelyek Aradon részesültek, meghiva egyszersmind az aradi tanítókat a Szekelyföldre. 12 órakor kezdőlobogtatások, a Hymnus és Szózat eléneklése közepett robogott ki vonatunk Aradról Temesvárra felé.

(Vége köv.) György Mihály.

a legtöbbször inkább önmaguk a czél s nem valamely fontosabb közügy. Sokféle gyűlésben fordultak meg már széles e hazában s úgy tapasztaltam, hogy a legtöbbnek a menete teljesen meddő, szellemtelen, unalmas. Itt a szép és magasztos czélért. A hatás az egész népre kiterjedt. Az ezeknek csak úgy rajzoltak. Az előlélek a tárgysorozat összeállításában s a közreműködő erők megnyerésében ügyesnek bizonyult. Valóban dus asztalt terített mindazok számára, kik szellemi táplálék után sóvárognak. Ezek száma pedig ma nagyobb, mint valaha. Az arati való sok, csak arató legyen teljesen és czélirányosan felszerelve az alkalmas eszközökkel. Kicsiny tűzből nagy szokott támadni, csak legyen szellő, a mely érintgesse.

A tárgysorozat ünnepélyes részét a nagytemplomban fél 10 körül Demeter Dénes karácsonfalvi pap kezdte meg fiatal embertől méltán megvárható eleven-séggel előadott imával és egyh. beszéddel, mely után Sándor Gergely helybeli, teljes testi és szellemi erőben levő pap, mint elnök és házigazda, tartalmas megnyitó beszédet mondott. Többen azt jegyezték meg nyomban, hogy a fiatal emberek vednöksége óta az egylet egészen meglevendet, szárnyaira kell; képei elevenek, hasonlati találók, iralya szabatos és emelkedett, tárgy körül mozog, előadása olvasva is eleven, szónokias. Most Boros György kolozsvári papnöveldei tanár, az egylet központi titkára, a kormányzo-tanács közigazgatási jegyzője, a „Szívemet hozzád emelém” című imakönyv írója, az „Unitárius Közlöny” cz. havi szaklap szerkesztője, londoni növendék, intezett a nagy sokasághoz egy beszédet az elnöki asztal mellett állva, nem annyiban szónokias mint tarsalgó formában, finom és iskolázott hanghordozással, mely a zeneileg kezett fülemben is megnyerően csengett, s a minő mindig számíthat a hatásra, mert minden affektáló modorosságtól mentes és természetes egyszerűséggel foly gyorsan, mint az erdei üditő tiszta csermely, neki-neki zudulás nélkül. Ez az ember beszédre termett. Derzi József felolvasása következett az ünnepekről s azok megülése módjairól.

Előbbi fiatal három társa után erővel elakarta mindjárt kezdetben hitetni, hogy ő már vén, s nem illik be az ifjú emberek sorába. Előre kijelentette, hogy az ő felolvasása nagyon dorgáló; talán el is maradhatna; ne vegye senki sértésnek, mert a közbűnököt akarja ostromozni; csak úgy olvassa fel, ha megígérk az elnézést. Ez a kijelentes meglevendet a netalán lankadásnak indult figyelmeket is. Csupa fül és kíváncsiság lett az egész sokaság. Meg is forgatta a tárgyat minden oldalról a világtörténet dozógós padozatán úgy, mint a Nyikó vidéki legény a német büzü izlesten landaris, vagy a Homoróvidéki a még izlestenbb dragonys származása német-tánczban a menyecskét. Mohamedának, amerikai tánczoló felekezettek, zsidók és keresztények ünneplése összehasonlításával kimutatta, hogy a keresztények nagy részei inkább korhelykedés, pénz, idő- és egészségpazarlás a maga rettenetes következményeivel gazdasági, erkölcsi, vallási, családi és nevelési tekintetben, felsőbb és alsóbb társadalmi rétegekben egyaránt s ez okból nem ajánlatos az ünnepek szaporítása, míg a mohamedánok és zsidók ünnepléséhez hasonlít az általa jelzett módokon hasznosnak és üdvösnek tart, amint a skót dán és svájci keresztények tenyleg gyakorolják is. És a felolvasás igazán mélyen járó volt könyved gyors menettel, az összevetések után itt-ott tréfás, humoros, csipkedő részletekkel, most nevetett, majd megdöbbenő képekkel, melynek kár az író fiokjában maradni. A nép kezén kellene hogy forogjon. Mi legfennebb kivonatot közölhetnénk belőle, ha hozzá juthatnánk. Most en is kezdem érteni, hogy miért beszélek D-ről oly áhitattal az egykori tanítványai, kik irodalmi, esztétikai stb. előadásait hallgatták. A derzseiek magukat emberelnek meg, ha e nap emlékére a fennebbi négyet s a Szász Irma k. a. muzsiai tanítónő megkapó szavalása után következett emlékbeszédet egy füzetben közreadnák, melyet Vas István szentpéteri pap írt, néhai Darkó Sándor jánosfalvi pap és esperesről, s melyből csak egyes részleteket olvastott fel az idő előhaladott volta miatt. A helybeli lelkes Bogdán kereskedő urak s mások is sokan ezt jegyezték meg.

Benczedi Mózes karácsonfalvi iskolamester, boszniai kedves komám láthatása örvendeztetett meg közel 20 év múltán, mikor öszülő fövel kiállott s elszavaltta elég gyakorlattal a papjának egy nagy fáradsággal betanult, felette hosszú s talán kiadatlan költeményét záradékul, mert Ajtai János almási pap, az idő előre haladott volta miatt a kilencedik pontban jelzett előadásának a napi rendről levételeit kerte, melyben azt a szintén mélyen járó kérdést akarta ismert kedves modorával megvitatni, hogy miként lehetne Magyarországot területéről a szakminiszter által a mult évben kitüntetett kétszáz ezer iskolázatlan tanköteles gyermek sorsán segíteni s mely — mint e lapban olvastam — a mult őszi Kénosban tartott gyűlésen s később — a mint hallam — a választmányi ülésben is fennforgott. Keresést megadták s a következő gyűlés első tárgyának tűzték ki. Ez a kérdés országos kérdés s a t. egylet felette hasznos és nemes dolgot végez, ha a maga kis körében ezen segíteni törekszik.

Az érdekes beszédek, szavaltatok és felolvasások özönében is kitűnt, hogy minő hatása van az énekek és zenei résznek a kedélyekre. Ez a kedélyek termő földjének megművelése és előkészítése az igazságok magvának befogadására. Oly fontos vallási és művelődési tényező, hogy sokszoros mertékű gondot és figyelmet érdemel egyháziak, iskolák és társadalom részéről a zene és szép éneklés minél előbbvittele. A jeruzsálemi Sionról kiindult zenés kardalok az egész országot mozgattak. A reformáció századai szivből jövő és szivetrázó énekeket teremtettek úgy a régi megrázott, mint az újonnan alakult egyházakban. Azok ne feledjék ezeket, a kiket első helyen illet.

Itt a bemenetkori együttes éneklés ifj. Kiss Jakab helybeli tanító-mester orgonás vezetésével nagy hullámokban hampölygött az egyik karzatról a szemben levő szűfolt karzatra, a két nagy testből álló ódon templom román izlésű, eszcsives, merész boltozatairól a tágas padozatig és vissza, le és fel, a gyermek, női s férfi tenor, bariton és basszus hangok erős vegyületében, a minőt ritkán lehet hallani. Engemet a hajduböszörményi, új iz-

lésben épült s talán az országban legnagyobb ev. ref. templomra emlékeztetett, mikor katoná koromban a többek között egyszer végig hallgattam pár ezer ember ajkáról azt a felrúzó zoltárenéklést, melyet a 40 ezer forintba került s az országban páratlan nagyságu orgonával vezettek és kísértek. Az ilyen éneklés a sok gond és tündöcs által elcsigázott lelkeket is meglevendet és imára készíti.

En itt a nagy karzat egyik felső szegletében észlelem e hatalmas hangverődést, melyet közönként az orgonától az Ürmösi Károly jánosfalvi fiatal pap, egy év előtt budapesti káplán, imadalai váltották fel. Ajtai részint orgona, részint itt-ott éneklésével, szeliden, biztos hangvétellel, iskolázott szárnyalással, melyek csendes permetező eső módjára szállottak le a szívek mezőire, hogy aztán onnan az áhitat galambjai röppenjenek ég felé. Mig hiszem, hogy e hatalmas várfalakal és bástyákkal körülvett templom oldalfalain látható fal-festmény csoportozatok alakjai 5-6 száz éven keresztül több ízben hallottak volna ilyen énekléseket. Nem vagyok a státus tagjai közé bejegyezve, s így nem is áll érdekemben a nagylás. Csupán az ott nyert benyomásoknak adék itt kitejézt.

(Folyt. köv.)

TANÜGY.

Tudnivalók a szekelyudvarhelyi m. kir. államkő- és agyagipari szakiskolába való felvételre vonatkozólag. Rendes tanutokul az első évfolyamra felvételnek, kik, a) tizenkétéves kort betöltötték és ehhez képest kifejlett munkaképes testalkattal bírnak, b) legalább két közepiskolai osztályt, avagy pedig elemi népiskolai hat osztályt jó sikerrel végeztek. Beiratáskor tartozik minden tanuló bemutatni: a) születési bizonyítványát, b) atya vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatot, melyben kitejézendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanuló teljes tartalmát bevégi, c) iskolai bizonyítványt, d) az újraoltás megtörténtéről szóló bizonylatot. Az intézet tanulói sem beiratási, sem tandíjat nem fizetnek. Minden (rendes és rendkívül) tanuló a beiratkozás alkalmával münelyi biztosíték czimén 3 frtot tartozik az intézet pénztárába befizetni, melyből a tanulók által önhibájukból eredő károk fognak megtéríteni. Szegény sorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók részére több egész ösztöndíjas (ingyenes), illetve fél ösztöndíjas (félíngyenes) hely áll rendelkezésre. Fél vagy egész ösztöndíjas helyre pályázó tanulók a fentmeltet okmányokon kívül szegénysegi bizonyítványt is kötelesek kervenýokhez mellekelni. A kölfően felszerelt felvételi s illetve ösztöndíj iránti kervenýek, az iskolai felügyelő bizottsághoz czimezve legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig az igazgatósághoz nyújtandók be. Az intézettel kapcsolatosan internatus és conviktus (benlakás és étkezés) áll fenn, melyben (a nem ösztöndíjas) tanulók (ez időszert) havi 8 frt 50 krt fizetnek. Az intézet internatusába felvett tanulók a szülők v. hozzátartozók részéről a következőkkel látandók el: 2 drb 170 czm. hosszú és 75 czm. széles fehérített vászon szalmazsák (surde); 4 drb a szalmazsák nagyságának megfelelő és fehérített vászonból készült lepedő; 1 drb rövid szőrű takaró (pokrócz); 1 drb 70 cm. hosszú és 50 széles vánkös; 3 drb vankös áthuzat; 2 drb kekvászon kötény (surcz); 1 drb öltözet ünneplő és 1 öltözet münelyi ruha, ezenkívül a szükséges fehéremű (u. m. ingek, alonadrágok, kapuczak, törülközők stb-vel). Szekely-Udvarhely, 1899. június hóban. Az igazgatóság.

IRODALOM.

Schliemann Henrik. Schliemann Henrik nagyon szegény családból született. Minden kincse fiatalasága, törhellen akarata, kitartása és becsvágya volt. Kereskedőnek állott, hogy vagyont szerezz, tehessen valamit az emberiséget. Küzelmet szerencse kísérte és siker; sokszoros milliómossá lett. Készen, pihenő óráiban, a görög ós-kor tudományával foglalkozott, miben neje is segítette. Mikor dussgazdagon elhagyta az izgalmas kereskedői pályát, óriás vagyont a tudomány hasznára, az ós-kor ismeretének előbbre vitelére akarta használni. Ásatni kezdett azon a helyen, a hol kutatásai után az ósregi Mykene romjait sejtette. Tudományos törekvéseiben is szerencsés volt. Egy egész város romjait sikerült kiásatnia; az első városi, melyet ismerünk, a legelső civilizatio nyomait találta meg és tárta fel. Az o révén tudjuk, hogy a görög szellem minden kincseinek elemei köleszöntöttek; a legregibb művészi alkotásokon főképp a babyloni és phoeneciai hatás érzik. Stilianak minden elemet köleson vette a görög, de a köleson-adokenál nagyobb következetességgel fejlesztette, s teljes stílüssá tudta összeolvasztani. A történettudománynak s az életnek legnagyobb igazsága, a fejlődés elve győzedelmeskedett az o kutatásai révén. Milliokat költött az ásatásokra, de a millioknál drágább kincset vásárolt rajta: igazságot, történelmi bizonyosságot. Kutatásait maga írta meg könyvalakban. S ez a szellem-óriás, az erkölcsi és altruismus e nagyszerű példája azzal mutatkozott be Toth Belának egy görög hajón: „En semmi nagyot sem tettem. Nem vagyok semmi mas, csupán modern nyugati agyvelő.” Kutatásának kincsei most jutottak el hu reproductiókban a magyar közönséghez. Meghozta őket a „Nagy Kepes Világtörténet” 32. füzeté, mely a szövegben bőven szól a mykeni kultúráról. A tizenket kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára díszes félbörkötösen 8 frt; füzeteként is kapható 30 krjával. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiauoknal (Révai Testverek, Irod. Int. Rt. Budapest, Üllőit-ut.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

A Kolozsvári Lapok legújabb száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg, szokatlan nagy terjedelmében. Első czikke Lukács Lászlóról szól, kinek arczképét is közli. „A Banffy-kabinet gyöngyeröl”, mint a hogy O Felsege Lukácsot nevezte, Török Mihályt igen rokonszenves hangon. K. Simó Ferenc szép verset írt „Vasvári Pál sirjánál” czimmel. Heine Henrik szobrának Düsseldorfban történt visszautasítása ötletről ifj. Téglas Gábor ír szellemes tárczát. A reklámról „A nagy dob” czimmel a Kolozsvári Lapok öletes „Haragos”-a, Vojtkó

Pál elmékedik. A „Kameliás hölgy” valódi modelljéről Tg. ir igazi francia verve-vel. Felszeghi Dezső, Seprődi János, Bodor Aladár és Delibáb (Kolosvár egyik beutájára) eredeti verseikkel vetélkednek az elsőszéret, dr Nagy Mór pedig hangulatos Lenau-fordításokkal gazdagítja a lapot. Az érdekes színházi cikkeken kívül ismét igen gazdag a Kolosvári dalok, és Hétről-Hétre rovat, melyekbe Fekete Nagy Béla, Kovács Dezső, Bányay Elemér, Márton Manó és mások írtak. A nevelésügyi rovatban Petrány J. mult heti cikkére, melyben a Leány-kínzás cím alatt a fölvételi vizsgákat vette bírálat alá, egy apa ir érdekes levelet. A kitünően szerkesztett és olcsó hetilaplóból Gombos Fenencz kiadó tulajdonos készségesen küld bárkinek mutatónyiszámot.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Országos Petőfi-ünnepély.** A magyar nemzet szíve megdobbant. Lelkét a „nagy idők” legendás hőseinek dicsősége megillette. A sivar telenből a dicső multra néz, hogy erőt, lelkesedést merítsen küzdelmeihez. Erzi, hogy a mult dicső hagyományainak nyomán haladva, valósíthatja meg azokat a feladatokat, melyek ezeréves küzdelmeihez méltóan egy szebb és nyugalmasabb jövőhöz vezetik. Hiszen megbűnhődte nemcsak a multat, hanem a jövőt is... Ily erelmekkel gyújtja meg a Petőfi-kultusz szent tűzét e hó 30-án Segesvárt, a hol a szabadságharcz gloriás vértanujának szobra tekint le a völgybe, melynek virágai elesett székely testvéreink poraiból fakadnak. Ez a szomszédunkban lefolyó szép, magasztos ünnep jelentősége össze van kötve a székely nép hagyományával is, melyeknek keretében egyik legdicsőbb helyet Petőfi, a lantos hős foglalja el. A nap-nap után szélesebb körre terjedő mozgalom méltó helyet jelöl ki számunkra az országos ünnepély sorában. Ott is leszünk szívet és lélekkel, a hol a nemzet közérzete koszorut tesz le világhírű költőjének, szabadságharczunk legdicsőbb alakjának szent emlékeztető helyére. Ertesülünk szerint az ünnep nagyjából megállapított programja ez: Szombaton, július 29-én este egy nagyobb különvonat indul Budapestről Segesvárra háló- és étkező-kocsikkal, a hol vasárnap reggeli 10 órakor az egykori csatatéren veszi kezdetét az ünnepség. A műsort a Petőfi-társaság tagjai töltik ki. Bartók Lajos nyitja meg elnöki megnyitó-beszéddel, Bartha Miklós emlékbeszédet mond. Endrődy Sándor költeményeket szaval Petőfitől, Rákosi Viktor fölolvassza, Jókai Apotheozisát elszavalja E. Kovács Gyula, a kolosvári Nemzeti Színház művésze és a Petőfi-társaság tagja. Az emlékszóbor megkoszorúzásában részt vesz az országgyűlés küldöttsége, a melynek koszorúját Tallian Béla képviselőházi alelnök beszéd kíséretében fogja fölajánlani, az összkormány és a kultuszminiszter nevében Zsilinszky Mihály államtitkár fogja megkoszorúzni Petőfi emléket beszéd kíséretében. Az ünnepségen részt vesz a kolosvári honvédenekar is. Gromon Dezső honvédelmi államtitkár kijelentette, hogy az illetékes ténnyelcsnokasághoz intézendő kérelem teljesítését — ha erre metalan szükség volna — támogatni fogja.

Vármegegyénkből nagyszámu közönség lesz jelen a Segesvárt e hó 30-án (vasárnap) megtartandó országos Petőfi-ünnepélyen. A rendező bizottság Ugron Gábor orsz. képviselő, elnökkel élén megalakult és ma (vasárnap) d. e. 11 órakor a Székely-Egyleti Első Takarékpénztár helyiségében tartandó értekezleten megállapodik a további részletekben. A székely bizottságalelnöke: Nagysolymosi Koncez Armin. Tiszteletbeli elnökök: Tibád Antal orsz. képviselő és Török Albert dr nyug. főispán. Jegyző: Soó Rezső dr ügyvéd. Bizottsági tagok: Ugron János, Soó Gáspár, Kovács Mór dr, Solymossy Lajos dr, Orbán Ottó b., Solymossy Endre, Szentes Gábor, Bálint György, Zakariás Antal, Szebeni Antal, Papp Zakor József, Tibád Gergely, Kovács Dénes mézárós, Tamás Lajos, Fülel Sz. Lajos, Szeles Dénes, Csillag József, Csillag István, Becsek Aladár, Fischer Ferencz és lapunk felelős szerkesztője. E bizottság felkérte Székely-Kereszturon Barabás Lajos, Sándor Domokos és Papp Mózes tanárt az ottani rendező bizottság megalakítására. Végül 4 külön vonat bérelése van elhatározva. Három reggel 5—6 óra közt a székelyudvarhelyi állomásról, egy pedig reggel 6 órakor Székely-Keresztúrról fog indulni több ezer főre menő székelylappal egy, mint a Petőfi-szobor letelepezésekor.

— **A székely Dalegyelet** ma (vasárnap) tartja táncvialommal egybekötött hangversenyét Homoród-fürdőn.

— **Nyilatkozat.** A „Székely-Udvarhely” f. hó 16-án megjelent 29-iki számában közzétett vezércikkem több oldalról félremagyarázásokra adván okot, ezekkel szemben ki kívánom jelenteni, hogy a fent jelzett cikkemet a közigazgatásra általában s nem speciel megyénk közigazgatására vonatkoztattam. Távol állott tehát tőlem a gondolat, hogy cikkemmel gróf Haller János ur vármegyénk volt főispánjának közltszeteiben és közszereketben álló egyéniségét kívánjam sérteni, vagy hivatalos működését bírálat tárgyává tenni, legkevésbé pedig megyénk tisztviselői kara ellen, támadást intézni. Tagadhatlan, hogy volt cikkemben helyi és személyi vonatkozás, de e tekintetben azonban az ügy lovagias elintéztést nyert. Végül még ki kell jelentenem, hogy Hollaky Arthur ur jelenlegi nagyrabecsült főispánunk székfoglalójára vonatkozó megjegyzéseim, csak a legmélyebb tisztelet és elismerés kifejezései voltak. A mennyiben tehát cikkem ellenkező feltevésekre adott okot, ezeket a leghatározottabban visszautasítom. Dr. Kovácsy Albert. — Ezen nyilatkozat kapcsán kijelentjük, hogy a szabadsajtó iránti kötelességünköl kifolyólag adtuk ki a bár nézetünkkel nem mindenben megegyező, a személyi felelősséget megállapító névaláírással ellátott cikket, minden megjegyzés nélkül. Mi a pro- és kontra harcöl társadalmi cikkek behatása nélkül, ismert pártatlanságunkkal haladunk a sajtó terén kijelölt uton. Szerk.

— **Guttenberg Pál** a „Közimunkára nevelő Országos Egyesület” igazgatója, ki jelenleg városunkban idözik a Szejd-tanítványok hallgatóit oktatja, a nyilvánosság számára is tart hetenkint kétszer, kedden és pénteken d. u. 5 órakor, előadásokat a főreáliskola IV. oszt. tantermében. Két előadást hallottunk már tőle s mindkét előadásából azt a tanulságot vontuk le, hogy

az ipari tevékenység alapját az előhaladott államokban nép- és szakiskolai oktatás keretében vetik meg. Erre törekszik nálunk is úgy a kereskedelmi miniszterium a szakiskolák felállítására által, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a kézimunka oktatásnak az új népkolai tantervben kötelező tantárgyként való bevonására által. Guttenberg első előadásában a játék és a kézimunka jelentőségét, azok összefüggését és az ipari tevékenység előkészítésére vonatkozó kiváló pontosságát fejtegette pszichológiai momentumok feltüntetésevel. Előadása a közvetlenség erejével győzte és hódította meg nagyszámu hallgatóit. Második előadásában historiai fejlődését tinte fel az ipari tevékenységnek különösen Angliában és Németországban. Elénk színekkel esztelte az Angol és Németnemzet küzdelmeit s törekvéseit, melylyel a maguk előnyeit igyekeznek a világpiacon biztosítani. Érdekes és tanulságos előadásban arra a végeredményre jutott, hogy csak ott lehet sőt fejlett és versenyképes ipari tevékenységről, hol a technikai oktatás már a népkolában veszi kezdetét s a szakiskolákban nyer fölfejlesztést. Még két nyilvános előadást fog tartani Guttenberg kedden és pénteken a mondott helyen. Felhívjuk rá úgy az értelmiség, mint az iparos osztály figyelmét. Igazán méltó és szükséges, hogy minél nagyobb körben megismerkedjenek már magában Guttenberg Pál kitünő előadó tehetségével is.

— **Az Orbán-szobor javára.** A Székely-Kereszturt felállítandó Orbán Balázs szobor-alapra Elédől egy táncmulatság tisztá jövedelmét (22 korona 50 fillért) vették, melyet rendelkezési helyére juttattunk. Ezen összeggel eddigi gyűjtésünk 67 korona 50 fillért teszen. — A mulatságon felülfizettek: Szentpétery Róza, Gagy Dénes tanár és Piros Aurél 1—1 frtot. Jakab Adolf 70 krt, Király Albert 50 krt; Feldmann Filöp dr 40 krt; Gagy László (felső) 30 krt; Szabó Márton, Fancsali Áron tanító Szabó Sándor, Rozsondai István tanító, Deák Lajos, Simon Mihály, Simon Ferencz tanító, Baczó Lajos ev. ref. pap, Bokor István, Kovács Péter és Csiki Mihály 20—20 krt; Gagy Lajos és Somodi Ferencz 10—10 krt.

— **A székely ember akarata másodsor** ez. mult számunkban megjelent híre, a következő sorokat vettük: Tisztelet Szerkesztő ur!

A „Székely-Udvarhely” ez évi 29-ik számában megjelent „A székely ember akarata másodsor” című hírehez helyreigazítás czéljából sziveskedjék következőket közölni becses lapjában: — Dályai Kovács József, 42 éves férfi nem volt „oltó-kötele” (mint az említett bizonyítványban írva volt), minthogy csakis a 6 és 12 éves gyermekek újra-oltásra köteleztettek a törvény szerint, a felnöttek csakis himlő-járványok alkalmával esnek kényszer-oltás alá; nevezett önként jelentkezett oltásra, melyről tehát neki újraoltási bizonyítvány nem is lett volna kiadandó, minthogy ő újraoltásra nem volt kötelezve, hanem csakis önként jelentkezett arra; de ha már újraoltási bizonyítványt kapott, akkor csakis a hivatalos szövegű, következőben hangzó bizonyítványt lehetett volna részére kiadni: Ujraoltási bizonyítvány. Kovács József, Dályai közösi illetőségű, 42 éves, önként jelentkezett, általam a mai napon újra-oltatott, Dályai, 1899. június 8. Dr. x. y., oltóorvos, — mert az oltóorvosnak nincsen semmi joga ahoz, hogy a hivatalos oltási-bizonyítvány szövegét, — habár a hatás kedvéért is saját észrevételeivel megoldja; mert hátha egy esetleges himlő-járvány alkalmával nevezett mégis újraoltásra kötelezett lesz? Tekintetes szerkesztő urnak maradván továbbra is kész szolgálja: Dr Szabady Lajos, homoród-járási tisztí orvos.

— **Petőfi emléke.** Országszerte megindult a hazafias mozgalom, hogy hős halállal halt nagy lirikusunk emléket most 50 év multán azzal a kegyelettel, olyan imponáló ünneppel üljük meg, a milyt csak megérdemelt szabadságharczunk Tyrtusa, ki Romulusként felteszen módjára hirtelen eltűnt szeméink elől, hogy annál csodásabb legyen az alakja, legendává nőjön ki a sorsa s bár halála bizonyos, mind végiglen várjuk, folyton emlegessük, egyre szeressük, látni, hallani óhajtsuk. A mint dalait mindannyian énekeljük, költeményeit áhítattal, tüzellel olvassák mindenek, nincs csak egy is közöttünk, ki nevét ne ismerne, — ép úgy senki sem akadhat, ki Petőfi ünnepe nem venne részt és ne ragaszkodnék mindahhoz, mi most, az ünneplő hangulat közben, Petőfiere emlékezteti, a mi Petőfi dicsőségét hirdeti. Ünneplni fog július 30-ikán az egész nemzet és ünnepe lesz mindama helyeken, melyek Petőfivel valami vonatkozásban vannak. Ilyen ünnepe készül a fővárosban Petőfierek ama nagy művészi emléke előtt is, melyben, mint a szabadságharcz eszméjének legideálisabb megtestesítője, Petőfi áll az első helyen; körülötte a győzelem rohanó honvédsereg, melynek viadalmára Petőfi arczán verődik vissza, Petőfi emléke e kép: a nagy-szebeni csata-körkép „(Petőfi Bem táborában)”. A művészek esettel hirdetik rajta Petőfi dicsőségét, a kép előtt pedig Petőfi író kortársai emelnek szót: Jókai Mór, Szász Károly, Gyulai Pál, Vada ny Károly stb., hogy elmondják emlékeztéseiket Petőfiről. A körképtársaság ugyanis emlékeztetése akarná tenni e fel-százados fordulót, a legkövetkező Edison-féle fonografon megszólaltatja Petőfierek még elő minden író kortársát, kik őt személyesen ismerték s a kik e czéllal írott Petőfi-emlékeztéseiket bemondták a fonografra. Kettős czélt ért el ezzel. Élőemlékeket gyűjtött Petőfiről s megörökítette azok hangját is, kik maguk is a nagy idöknék nagy tanui, irodalmunk legjelesebbjei. Ez élő-szó-gyűjtemény aztan a Petőfi-ház ereklési közé kerül, hogy késő unokáink is hallhassák e nagyjaink szavát, a mint Petőfi magasztalják. E gyűjtemény már most is a közönség rendelkezésére áll s a körkép látogatói minden nap díjtalanul hallhatják az említettek szavát. S hogy a külső keret is megfelelően a nagy idökre való visszaemlékezéseknek, gr. Kreith Béla nagyrétékű 48-as erekléymuzeumának színet-javát a körkép-épületben helyezte el s ezeket a körkép látogatói szintén díjtalanul tekinthetik meg. Hogy pedig mindenki, a köznép is aldozhasson e helyütt Petőfi s a nagy idök emlékének, a körképtársaság 50 krra szállította le a belépődíjat s ennek is egy részét a Petőfi-ház javára ajánlotta föl. Végezetül Petőfi és Bem képmását feltüntetö emléker-

meket veretett a körképtársaság, melyek árának egy-része szintén a Petőfi-ház javára esik, hogy a közönség indirekt adományozásával is minél előbb fölépíthesse az aldozatkező magyar nép azt a Hazát, melybe azért fogunk zarandokolni, hogy ott Petőfi erekléinek láttán lelkesedést, haza- és szabadságszeretetet tanuljunk Petőfitől.

— **Átváltozó levelező-lapok.** Szenzációs találmánya ez a „Kozmos” fővárosi műintézetnek. Minden államban szabadalmazásra be van jelentve. Viszonyitva az idegen országokból behozott, silány árúkhöz — ezen valódi művészies levelező-lapok összehasonlithatlanul olcsók. Tíz darab diszes burkolatban 80 kr, 6 drb 50 kr és 1 drb 10 kr. Minden egyes darab a legremekebb művészi képet tárja elénk. Kapható a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

— **Ismét pisztolypárbaj.** Ugron István vármegyénk árvaszéki elnöke és Kovácsy Albert dr e hó 18-án délután fél 2 órakor városunkban, a katonai gyakorló-téren pisztoly-párbajt vívtak. A párbajra a lapunk mult számában megjelent „Közigazgatásunk” cz. vezércikk adott okot. Ugron pisztolya nem talált, a Kovácsy dré pedig esütőtörtök mondott. Párbaj után a felek kibékültek. Ugron segédei Gyarmathy Dezső dr polgármester és Döszeghy Samu kir. főmérnök; a Kovácsy dré Soó Rezső dr és Bedő Sándor dr ügyvédek voltak.

— **Korond-fürdő,** eltekintve attól, hogy magyar hazánkban a légzőszervi bajoknál egyedül gyógyító helyünk: kitünő sósvize 16 rész sót tartalmazó vasas szénsavas tiszta borvizzel bír és nem álló esővízzel, miként igen sok sóstavaink, melyekben évtizedeken keresztül egy vízben fürdők a szenvedő-beteg. Korond-fürdő kristálytiszta forrásvíz adja a hatásos fűrdővizet, mely minden 48 órában váltakozik. Valóságos tengerszem 534 méter magasban a tenger színe felett. Ismételten kijelentjük, hogy a ki a hasznát a kellemessel párosítva, üdülést ohaít szerezni, az igen helyesen cselekszik, ha Korond-fürdőre siet, hol fele éret (50—60 kr) kap szobát s kitünő ellátást. Gáspár Gyula tulajdonos, ki vármegyénknek ezt a kincseket erő helyét oly kedvessé, oly széppé varázsolta, igazán becsülésre és pártfogásra érdemes munkát végezett.

— **Major József** okl. tánczmester — mint értesülünk — folyó évi szeptember 1-én városunkban tánc-tanfolyamot nyit.

— **Az agyafalvi székely-emlék** javára a nyáradszeredai (Maros-Tordam.) „Közművelődési Dalegyelet” 1899. július hó 30-án Petőfi halálának 50 éves fordulójára alkalmából az állami iskola nyári helyiségében hazafias emlék-ünnepélyt rendez.

— **Az EMKE évi közgyűlése.** Az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület XV-ik közgyűlését” f. év szept. 17-én Gyulafahérvárt fogja megtartani, mely alkalommal a tárgysorozatban felvett ügyek letárgyalása után kirándulás rendezetik Zalathára és Algyógyra.

— **A segesvári Petőfi ünnepély rendező bizottsága.** A f. hó 18-án tartott négy magyar egyesület kebeléből kiküldött szűkebb körű Petőfi-ünnep rendező bizottsága Segesvár város polgárságának sorából 50 tagból álló rendező-bizottsággá egyesítven ki, e monstre bizottság folyó hó 20-án délután 3 órakor a vármegyeház dísztermében, Somogyi István alispán, bizottsági elnök, elnökléte alatt tartotta meg szervezkedési ülést, megválasztván a következő albizottságokat: a bankett rendező bizottság elnökül: Teutsch J. B. nagykereskedőt s 12 tagot; a fehéregyházi emlékoszlopnál rendfentartó-bizottság elnökül Lendvay Sándor főszolgabíró s 16 tagot; a Petőfi-szobornál rendfentartó-bizottság elnökül dr. Schaser Gyula várm. főjegyzőt s 12 tagot, ezen kívül dr. Seiwert Vilmos tüzöltő főparancsnok vezetése alatt a segesvári önkéntes (tüzöltő)kat is felkérni határozta; a vasuti állomáshoz Kedves István, kir. p. ü. igazgató elnökléte alatt 4 tagot az érkező vendégeknek, a szükségesnek látszó utbaigazító felvilágosítások megadása czéljából és végre az Udvarhelyvármegyéből Ugron Gábor vezetése alatt érkező székelység bizottsága mellé segítökül Gyöngyössy István, áll. polg. isk. és Benedek Mihály, áll. elemi isk. igazgatókat. Az ülés végén megalakított a Petőfi-ház gyűjtő-bizottsága és pedig Somogyi István alispán elnökléte alatt a járási fozszolgabírákból, az állami és közigazgatási hivatalok főnökeiből.

— **Zetelakán** a székely-emlék javára jövő hó 6-án hazafias emlékünnepet, este pedig a toronyóra beszerzésére táncmulatságot rendez a tanuló ifjuság.

— **Sikeres tüzoltásokról** fogunk ezután írni. A nagyobb tüzveszélyek megszűnnek a „Pyrosbest” cs. és kir. szab. tüzoltószerek használatával — mint azt egy Lipne A. K. nevű ur szerkesztőségünkben elmondta. Ez az ur holnap (hétfőn) délután városunkban, a felső-piaczterén a helybeli önk. tüzoltó-egylet és az érdeklődő közönség előtt bemutatja ingyen ezt a csodásnak ígérkező, hasznos találmányt, melyet ha bevalik — igazán jó lesz nekünk is megszerezni.

— **A bivalvész Szarkakó legelőn,** városunkban felépített. A zárlat el van rendelve.

— **Petőfi kokárdák.** Igen esinos, nemzeti szalagokból készített és Petőfi miniatűr-arczképével díszített kokárdák lesznek forgalomban az e hó 30-iki ünnepély alkalmából. Kaphatók lapunk kiadóhivatalában 10 és 15 kros minőségben. A kokárdákat Szabó Gyula készítette és a vonaton is be lehet majd szerezni.

— **A sz. keresztúri 48-as kör** f. évi július 9-én rendezett mulatságon felülfizettek: Gálffy Kálmán 60 kr, Pap Mózes 60 kr, Walter Ferencz 60 kr, Borgula Lajos 60 kr, Jaeger József 60 kr, Jakabházi Samuel 60 kr, Szabó Károly 20 kr, Kovács János 20 kr, Kományi Gyula 20 kr, Ajvasz Kristóf 20 kr, Magyaróssi Arthur 10 kr, dr. Karácsony István 10 kr, Csiszér Albert, Kálmán Miklós, László József, Pál Domokos, Bihar Mór, Söfalvi József, Ördög Győző, Papp Lukács, Nagy Ferencz, Horváth János, Oláh Antal, Kazacsai Miklós, Fazakas Ferencz, Patakfalvi Mózes, Lengyel Sámuel, Lajos Dénes, Jakab István, Viola Gábor, Viola Miklós 10—10 kr. Felülfizetőknek szives köszönetet mond a rendezőség.

Vadászok figyelmébe. Alóírott tisztelettel tudatom a helybeli és vidéki vadászatok védelmére, hogy Sz.-Udvarhely, Szombafalva, Hodgya, Árvátfalva, Patakfalva, Kénos és Remete határain csak azon esetben vadászhatnak, ha alóírt területi bérleti engedélyt váltanak folyó évi augusztus 15-ikéig bezárólag. K a s a y G e r g e l y.

Iparügyek.

Az ipar érdekében. A kereskedelmi miniszter rendelettel hívja föl a kereskedelmi- és iparkamarákat arra a körülményre, hogy a már létező ipartestületek az ipartörvény 126. szakaszában körülírt feladatokat, melyek őket az iparoktatás, a szakképzés, szövetkezetek alakítása és általában a képesítéshez kötött kézműipar fejlesztésének terére utalják, vajmi csekély mértékben, mondhatni csupán szórványosan tesznek eleget és részben talán e körülmény oka annak, hogy az érdekelt iparosoknak még mindig jelentékeny százaléka idegenkedik ily testületek alakításától, melyek körén belül szakmabeli érdekeit eléggé érvényre juttatni nem látja. Utalással erre a körülményre, fölhívja a kamarát, hogy kerülete összes ipartestületeire kiterjeszkedve, tegye beható tanulmány tárgyává azt a kérdést, hogy e testületeknél általában — egyes szórványos esetet kivéve — az iparfejlesztés tekintetében észlelhető meddőségnek mik az okai s a mutatkozó hiányok mennyiben orvosolhatók.

Szerkesztői üzenetek.

G. S. e. fejező **Korond.** Köszönettel vettük és örömmel közöljük szives tudósítását az „Udvarhelyi rom. kath. espereskerületi általános tanító-egylet” évi közgyűléséről. Lapunk pártkülön-ség nélkül minden jó irányú dolgot felkarol és támogat. Szívesen látjuk mások is.
Ettől, G. D. Az Őrban-szoborra küldött összegét még azon héten rendeltési helyére küldtük, mikor beérkezett hozzánk. A felül-fizetők névsorát azonban — térfény miatt csak — most közölhetjük.
Többeknek. Türelem. Rendre mind közöljük a közölhetőket.

Közönség köréből.*

Nyílt levél tek. dr Kovácsy Albert ügyvéd urnak Helytt.

A „Székely-Udvarhely” idei július 16-án megjelent 29-ik számában a doctor ur által aláírt és közvettelt vezérezekben foglaltakra nézve, mennyiben azok a 3 évig vezetésem alatt állt Udvarhelyvármegye közigazgatási belügyét érintik, jogosítva, de sőt kötelezve is ezermagamat kijelenteni azt, miszerint a vármegye tisztikara s annak külön is megnevezett egyik tagjával szemben használt feltevése teves lévén, részéről is feltétlen rectificatióra szorul és pedig: mert mint 3 éven át főispánja e tisztikarnak, biztosíthatom doctor urat arról, hogy e tisztikarhoz, volt munkatársaimhoz ilyen feltevés abszolút nem férhet — s ebből kifolyólag arról is, hogy határozottan visszaéltek jóhiszeműségével s rosszakaratulag, tévesen, alaptalanul informáltak a doctor urat a sötétség, az aknamunkák páriái. Fogadja őszinte és kiváló tisztelem nyilvánítását, mellyel is maradok

Sz.-Udvarhely, 1899. jul. 21.

igaz híve
Gróf Haller János,
Udvarhelyvármegye volt főispánja.

* Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli.

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 13808—99. alisp. Székely-Udvarhely város polgarmesterének és valamennyi községi előjárásának. Közhírrételet végett ertesitem, hogy Tarcsafalva községben a Pálffy Deues tulajdonát képező havasi legelő, valamint Benczéd, Enlaka községek és a marostordavármegyei Füleháza, Toplicza, Ratosnya, Maros-Keresztur és Kis-lye községek a száj- és körömfajás; Enlaka, Agyafalva, Etéd községek a járványosan fellépett sertésorbán; H.-Szentmarton község a szórványosan fellépett sertésvesz; kisküküllővármegyei Oláh-Kocsárd, Szász-Szent-István, Sövényfalva, Tattalaka és Hoszuasszó s a marostordavármegyei Görény-Szentimre község a sertésvesz miatt zárlat alá helyeztettek. Parajd község; Maros-Tordavármegyében Nyárad-Gálfalva, Jobbágytelke, Markod és Magyaros községekben a száj- és körömfajás megszűnven, a zárlat alól feloldattak. Marostordavármegyei Hodos községben a hetivásár megtartása engedélyezve van. Székely-Udvarhely, 1899. július hó. Jakab Gyula, alispán.

HIRDETÉSEK.

Udvarhelyi járás főszolgabírójától.
Sz. 9020—99. szb.

Árverési hirdetés.

Kápolnás-Oláhfalva község tulajdonát képező Homoród-fürdőn lévő három ásványvizeztartalmu kutját folyó évi július hó 29-én d. e. 10 órakor K.-Oláhfalva községhez tartandó nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen 3. esetleg 6 egymásután következő évre 1899. szeptember 1-től 1902., illetőleg 1905. évi szeptember hó 1-ig terjedő időre haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár 700 frt, ennek 10 százaléka bánatpénz.

Árverési feltételek alóírt főszolgabírónál és a k.-oláhfalvi községi bírónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sz.-Udvarhelyt, 1899. július 14-én.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabíró.

Sz. 735—899.

Meghívás.

A székelyudvarhelyi kerületi betegsegélyező pénztár a székelyudvarhelyi városi tanácsnak 1899. évi július hó 13-án kelt 5384—899. közig. számú felhívása folytán

rendkívüli közgyűlést

tart saját irodahelyiségében (határozatköptelenség esetén pedig folyó év augusztus hó 6-án d. e. 9 órakor), melyre a közgyűlési tag urak czemmel tisztelettel meghívotnak. Székely-Udvarhelyt, 1899. jul. 19-én.

Betegh Pál,
ig. elnök.

A közgyűlés tárgyai:

1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 25028—VIII. sz. leirata, melyben a pénztár ügyének rendezését, a százeleknak 3 százalékra való felemelését, végső esetben a pénztár feloszlását rendeli.
2. Esztelges indítványok.

Késztben egy 10 lóerőre felállított és munkába lévő **gőzmozdony**, igen alkalmas helyen fekvő és sáros-pataki és budai kövekkel felszerelt **örítő-malom**. — továbbá ugyanezen erőre kitűnően berendezett Gatter-féle 20 osztályú **deszka-vágó fűrész** és egyéb e szakba vágó felszerelésekkel, a viszonyok változása folytán eladó, esetleg üzleltárs kerestetik.

Munka-anyag a legközelebbi községben bőven beszerezhető.
Értekezhetni e lap kiadóhivatalánál.

KÖSBOR

tisztia természetes erdélyi és magyarországi termék, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemezve vannak, esakis **FERNENGEL GYULA** jöhírű pincejében Székely-Udvarhelyt (Kosuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Literenként 32 krtól 1 frt 40 krig; 10 literen felül 28 krtól 1 frt 20 krig. — Nagyban adó nélkül 56 literen felül hektoliterenként 24 frittól 46 frittig.

Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

A ki divatos és jó férfi ruhát készíttetni óhajl, nézze meg szabójánál

KRAUSZ * * * ADOLF

budapesti posztókereskedő mintakönyvét.

Ötszáz minta: honi (zsolnai), angol, francia és brünni szövetekben.

Udvarhelyi járás főszolgabírójától.
Sz. 9817—99. szb.

Faeladási hirdetés.

Udvarhelyvármegyében Árvátfalva II. határrészben fekvő és a patakfalvi ev. ref. egyház, ev. ref. lelkész, ev. ref. tanító tulajdonát képező összesen 267 k. hold erdőterületen található 487 drb luczfenyő törzsnek, mintegy 354 m³ fűrészanyag és 38 m³ épületfa készlete 1899. évi augusztus hó 7-én d. u. 5 órakor Patakfalva községhez tartandó nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 561 frt 40 kr, minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek alóírt főszolgabírónál és az udvarhely-járási m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhelyt, 1899. július 21-én.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabíró.

Szám 1994—99. tkvi.

Hirdetmény.

Szent-Demeter község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1899. évi szeptember hó 11-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívotnak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a tkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák föl.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. 15—18. és az 1899. XXXVIII. törvényekkel 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzzen iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékengedési kedvezményétől is elesnek; és

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántökönyvvel bejegyezve, ugyisntén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kerélmézzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Székely-Keresztur, 1899. évi május hó 17-én.

Veress,
kir. aljbíró.

Magyar kölcsönös állatbiztosító társaság
mint szövetkezet
Budapest, VII. Erzsébet-körut 27.

Biztosításokat elfogad lovak és szarvasmarhák elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére. Kárterítés igénye fennáll: ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, továbbá ha a szövetkezet **kényszervágást** kénytelen elrendelni.

A díjak pedig rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: báró Sztójánovits György, földbírtokos, elnök. Báró Ambrozy Gyula, földbírtokos. Gróf Bethlen Balázs, es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbírtokos. Dr. Bély László, országgy. képviselő, földbírtokos. Chernel György, es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbírtokos. Báró Jósika Gábor, es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbírtokos. Gróf Korniss Károly, főrendiházi tag, földbírtokos. Báró Nyáry Béla, es. és kir. kamarás, földbírtokos. Gróf Ráday Geodeon, földbírtokos. Dr. Simay Aladár, a Magyar agrár- és járadékbank r. l. gazdasági tanácsosa. Dr. Tetéleni Armin, ügyvéd. Taly István, es. és kir. kamarás, Pestmegyei gazdasági egyesület alelnöke, földbírtokos. Zaleski Jenő, földbírtokos. Dr. Pajor Ignác, földbírtokos, int. igazgató, igazgatóság tagok. Felvilágosítással szívesen szolgál a igazgatóság és a vidéki ügynökösek.

Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság
mint szövetkezet.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik községyényél, csúznál, tagzsággatásnál és megüheéseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi nepszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban késztelven van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestén. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyvázolás nélkül mint nem valódi utatisa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, **RUDOLSTADT.**

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Armin gyógytárában.

Hátte
épült
Pető
Lisz
Alber
tője:
lines
csillag
Nem
Emlé
Kike
A ro
A si
Aztá
Ur l
Kike
Halo
A p
Kioft
Csak
Mely
Lesz
S sz
Ha
Csak
Hogy
Hogy
El m
Ki s
Almá
Eltart
„Ne
Te vo
Jós v
Dala
Kik é
S a k
Idege
A
kihuny
látta
a nem
tel. ör
burkol
székely
öt? S
száll.
kus fe
a mag
északi
yekvó